

VIRO ILLUSTR
EDUARDO STEPHANI

DR. UTRIUSQ. JUR. PROCONSULI CIVITATIS LIPSIENSIS

INAUGURATO

GYMNASII NICOLAITANI ANTISTITI

EA QUA PAR EST OBSERVANTIA

SALUTANDO

SUO COLLEGII ET COETUS NOMINE

GRATULABUNDUS

SALUTEM PLURIMAM DICIT

NOBBE

GYMNASII RECTOR CET.

VIRI ILLUSTRES

EDUARDO STEPHANI

DE UTROQUE IUR. PRINCIPALI CIVITATIS LUGDUNENSIS

INACQUATATO

GIANNI NICOLAIS ANTIQVARI

EA QVAE PAB. EST. OB. SERVANTIA

ALTERNANDO

SVO COLLEGI ET COLLEGI NOMINE

ORIENTALIBUS

SALUTEM EUBRIMAM DICIT

NOBIS

QVAMVIS SERVITIO CIV.

PRAEFATIO.

Quum priorem Sophoclei Oedipi Colonei partem anno superiore e schedis jam pridem scriptis ederem, et posteriorem item jam diu paratam haberem, non verebar, ne temporum necessitate impeditus non suo tempore possem hoc anno posteriorem editere. Jam vero victis impedimentis, operarum dissidiis compositis prelisque in usum revocatis hac, ubi primum mihi institutis scholasticis oblata est, integri libelli evulgandi opportunitate usus sum. Interim vero si quid reliqui videbam, quod orationi Sophocleae salva utriusque sermonis indole quam maxime perficiendum illud et elimandum curavi. Ceterum in tam diversa versuum lyricorum et metiendorum et numerandorum ratione, quo expeditior esset Graecae et Latinae orationis comparatio, ut jam olim monui, G. Hermannii recensionem secutus sum, quotiescunque tamen ab ea discederem, lectore jam in chori cantilenarum editione separata ubique monito.

Denique, quum ipse Sophocles cantici IV. strophae Creontis et Oedipi tam longam plus triginta versuum iambicorum interlocutionem interposuisset, (cf. Hermannii commentationem de chori interpellationibus, Doctr. Metr. p. 740 sqq.) libellus autem meus dimidiandus esset, antistropham alteri ejus parti reservare placuit. Quod, qui Sophoclis editione Wunderiana utuntur, in qua strophae et antistrophae tituli uncis inclusi sunt, eorum nemini offensioni esse poterit, etiamsi versus utriusque strophae parallelos esse viderit. Meae vero divisionis non fors moderatrix fuit, sed sola necessitatis typographicae ratio.

SOPHOCLEI OEDIPI IN COLONO

PARS II.

THESEUS, OEDIPUS, CREON, CHORUS.

Canticum IV.

Antistropha.

880 *Oed.* Hei, hei mihi!

Chor. Senex, quam protervus es, si paras
Facere talia!

Creon. Paro. *Chor.* Civitas igitur haec erit?

Creon. Parvusque vero jure magnum perdomat.

885 *Oed.* Auditis ista, quae sonat? *Chor.* nec efficit,
Si noverit Dis. *Creon.* noverit, tu non item.

Chor. Non iste fastus? *Creon.* fastus, at ferendus est.

Chor. Io tota gens, io principes!

Celeriter venite, quoniam viri

890 Modum non tenent.

Thes. Ecquis iste clamor? ecquid est rei? vel quo metu
Immolantem me bovem sacrum impeditis pontico Deo
Praesidi Coloneorum, dicite, ut rem noverim,
Quare ego veni huc minus libente, quam cito pede.

895 *Oed.* O care, vocem namque cognovi tuam,
Horrenda nuper istius tuli mala.

Thes. Haec, quaeso, quae sunt? ac quis offecit tibi?

Oed. Hic est Creon, quem conspicias, parans mihi
Hinc par tenellum filiarum abducere.

900 *Thes.* Quid dicis? *Oed.* haec jam, quae tuli, scis omnia.

Thes. Cito, cito quis hinc eat satellitum
Istas ad aras, integram gentem citans,
Jubens litantes a sacro viris equis

- Missis habenis ire, quo divortium
905 Utrisque nectit semitas euntium,
Ut ne puellae transeant, ego ridear,
Et hospiti per vim subactus succidam.
Hinc ite cursim — sic volo. — Nec hunc ego,
Si cederem irae, quam meretur advena,
910 Mea manu non sospitem dimitterem.
Ut ille venit fretus istis legibus,
Sic nunc iisdem rite judicabitur.
Non hinc abibis finibus meis prius,
Quam rursus illas huc mihi reduxeris.
915 Quod me nec ipso nec tuis parentibus
Nec patria condigna fecisti tua,
Qui civitatem jura servantem subis,
Salvaeque agentem lege cuncta negligens
Mox urbis instituta, factoque impetu,
920 Quae vis, adempta vi manuque vendicas.
Urbemque servam et destitutam civibus
Nulloque claram deputabas in loco,
Thebae tamen te non malum nutriverant.
Nam non protervos nutriunt umquam viros.
925 Nec hoc probarent forte si resciscerent,
A te mihiq̃ue diisque diripi bona.
Quin et virorum pauperum sanctissima.
Nec si venirem in patriam terram tuam,
Nec, si valerem jure plurimum meo,
930 Nec, quisquis esset, rege quamquam conscio
Hinc ducerem traheremve, sed scirem probe,
Quid moris esset hospiti inter hospites.
Tu civitatem non merentem polluis
Tuam vel ipse, visque crescens temporis
935 Senem simul mentisque te fert impotem.
Hinc dico nunc, quod antea jussi semel,
Quam primum abire, qui reducat virgines,
Nisi inquilinus esse vis civis loci
Per vimque nec volens. Et haec dico tibi
940 Quae mente sentio, nec ori tempero.
Chorus. Hospes, vides, quo veneris? natalibus

- Justus videris, es tamen facto malus.
- Creon.* Ego nec orbam civibus, Theseu, putans
Hanc civitatem nec virum prudentia
945 Rem perpetravi, sentiens videlicet,
Hos non moveri mentis impetu, ut meis
Affinibus, nolente me, victum darent,
Immo sciebam, non recepturos virum
Et parricidam et impium cum liberis
950 Inauspicati contubernii suis.
Eos Aëreum noveram pagum sequi
Soli paterni, qui viros vagos vetat
In civitate cum suis considerare,
Quo fretus istum persequendum censui.
955 Non inchoarem rem, nisi diras mihi
Gentique acerbis imprecaretur meae.
Hanc gestiebat mens referre injuriam.
Nam nil senectus aliud appetit, nisi
Mortem; dolorque nullus angit mortuos.
960 Jam, quaeso, fac, quae tu voles, mihi, quia
Me solitudo, jure si nitor meo,
Fert destitutum; vim tamen quamvis senex
Audebo, si valebo, vi depellere.
- Oed.* Os impudens! quem tibi videris ludere,
965 Num me senem, quam te, tuis verbis magis?
Qui nuptias necesque resque improsperas
Perstringis ore, quas ego miser tuli
Invitus omnes; sic amicum diis erat,
Diu meis, ut credo, succensentibus.
970 In memet ipso non mihi monstraveris
Ullum piaculi crimen, unde perdit
In me meumque forte peccarem genus.
Nam tu doceto, si patri fatum datum est,
Debere sese filii manu mori;
975 Quo jure facinus illud exprobres mihi,
Matris patrisque non sato tum semine
Necdum diurnae in lucis usum prodito.
Si natus autem, natus infortunio
Cado parentis in manus et hunc neco,

- 980 Quid fecerim et cui fecerim, non conscius;
Qui jure des mihi facinus invito probro?
Matrisque cogens nuptias me dicere,
Non erubescis, frater ejus sis licet,
Quas explicabo nec premam silentio,
985 Quod primus istas ore tangis improbo.
Me procreavit, hei mihi miserrimo,
Ignara et ignorata; mihi mater mea
Est liberos enixa, dedecus suum.
Sed constat unum, sponte te conviciis
990 Illamque meque vellere; at nolens eam
Duxi maritam et ista nolens eloquor.
Verum nec has ob nuptias male audiam,
Nec quod mihi infers usque parricidium,
Verbis acerbis saepe das mihi probro.
995 Unum illud ad quaesita responde mihi:
Si quis necare te velit, virum probum,
Instans repente, tunc quaeras, num pater
Sit parricida, an illico coerceas?
Te credo, si sis vitae amans, sicarium
1000 Arcere, nec, quid juris, ante quaerere.
Sed haec et ipse forte sustinui mala
Ductu Deorum: Ne patris vivi quidem
Mens hoc, opinor, reprobaverit mihi.
Tu — non es aequus, sed putas te quaelibet
1005 Ornare verbis perque fas et per nefas —.
Mihi illa criminariis his praesentibus.
Tibi placet mulcere nomen Thesei
Et has Athenas, quae regantur optime;
Tum multa laudans hujus oblivisceris,
1010 Hanc si qua tellus rite prosequi sciat
Honore Divos, esse maxime piam,
E qua senem me supplicem vi ducere
Raptum pares et virgines subduxeris.
Quapropter istas Virgines Deas ego
1015 Supplex adoro rite contestans prece,
Ut sint patronae vindicesque et tu scias,
Per quos viros sit ista tuta civitas.

- Chor.* O rex, probatur hospes, ejus perditae
Sane vices sunt, sed ope condignae tuae.
- 1020 *Thes.* Sat multa verba; namque raptorem cito
Currunt et hic nos otio consistimus.
- Creon.* Quid impotentem me virum vis exsequi?
- Thes.* Hanc te viam praeire, meque pompam prosequi,
Ut, si puellas his locis adhuc habes,
1025 Adsis et illas ipse commonstres mihi.
Sin his potiti fugerint, non est metus.
Sunt, qui sequantur, quosque quod suffugerint
Numquam Deabus, credo, pendent gratias.
I, duc, teneri te tenentem senties.
- 1030 *Fortuna* cepit aucipem te; nam malo
Partae dolo non sunt opes diutinae.
Ad hoc habebis neminem; nam, quod scio,
Non unus aut inermis istud ad scelus
Huc es profectus insolens audacia,
- 1035 *Sed* fretus aliis ista tu conatus es.
Quare videbo, ne sit ista civitas
Uno vel omnis impotentior viro.
- Chor.* Haec num vides, an dicta frustra nunc quoque
Tibi videntur, sicut ubi primum ausus es?
- 1040 *Creon.* Non improbabo, quicquid hic dicis mihi.
Domi sciemus facere nobis congrua.
- Thes.* Cedens mineris; tuque nobis, Oedipe,
Istic mane securus, hoc credens mihi,
Me, ni cadam, non antea desistere,
1045 Quam tu tuarum filiarum sis potens.
- Oed.* Macte esto, Theseu, nobilis virtutibus
Et qua tueris hospitem me gratia.

(Abit Theseus cum Creonte.)

Canticum V.

Stropha 1.

- Vellem simul esse, ubi
Mox impetus hostium
1050 Marte aeriseno manus
Miscebit aut ad Pythias

- Aut lampadas oras,
Dum dirigunt sacra deae mysteria
Mortalibus, quorum oribus
1055 Aurea est imposta clavis
Mysticorum Eumolpidum;
In montibus hic puto belligerum
Theseum, et ambas virgines
Virtute sorores
1060 Mox clamore magno regredi in
Has regiones.
- Antistropa 1.
An forte sub hesperum
Montem niveum petunt
Oeatide de tribu
1065 Promptis equis aut essedis
Raptim fugientes?
Domabitur: fortis enim est Mars civium
Fortisque Thesidum manus,
Fulgurant omnes habenae,
1070 Omnis incessu micans
Torques tremefacit equorum
Impetus, omnes Palladem
Sectantur Equestrem
Et, qui continet terram mari,
1075 Rhea generatum.
- Stropha 2.
Cunctantur an pugnant?
Nam mihi praecinit
Mens, restitutos
Mox dira passam, dira nactam
1080 Tot per affines mala.
Facit die Divus id isto;
Sum bonus certaminum auspex.
O procellis rapta si velox palumbes
Nubibus aethereis
1085 Certamina intuerer
Meo sublimis ore toto!

Antistropa 2.

- Io, Rex summe Deum,
Cuncta spectans duis
Tutoribus terrae,
1090 Uti manu victrice captum
Exsequantur subdolum.
Ac sancta, te, Pallas Athene.
Phoebe, te, venator atque
Te, soror, cervorum sequenti caterva
1095 Praepete disparium
Posco venire terrae
Opemque his civibus ferentes.
Hospes vagans, tu, quaeso, dicas nemini
Me falsa fari; namque cerno virgines
1100 Rursus venire cum choro satellitum.

OEDIPUS, ANTIGONA, ISMENE, THESEUS.

- Oed.* Ubi? quid? ah, quid dicis? *Antig.* O pater, pater!
Ecquis Deorum hunc optimum dabit virum
Nobis videndum, quo duce huc pervenimus?
Oed. O nata, vosne adestis? *Antig.* haec Thesei
1105 Comitumque amicae nos reduxerunt manus.
Oed. Adeste patri, quodque praeter spem redit,
Corpus reversae vos in amplexus date.
Antig. Precem impetrabis; gratia excipit precem.
Oed. Heus, vos ubi estis? *Antig.* huc propinquamus simul.
1110 *Oed.* O cara capita! *Antig.* Quidlibet carum patri.
Oed. O fulcra patris! *Antig.* Perditi quam perdita!
Oed. Habeo mihi carissima; haud plane miser
Obibo, vobis testibus praesentibus.
Fulcite, natae, corpus ambae brachiis
1115 Latere labanti subdito, finiteque
Patris vagantis solitariam viam.
Narrate facta quam brevissime mihi;
Quod his puellis sermo sufficit brevis.
Antig. Est hicce sospitator; hunc praestat, pater,
1120 Audire; erit tibi hoc mihiq[ue] opus breve.

- Oed.* Rex summe, ne mirare, si prolixius
Loquar, citra spem filiabus redditis.
Ex his enim quae mihi voluptas obtigit,
Hanc esse non ab altero datam scio.
1125 Tu praestitisti solus omnium integras.
Ac Dii tibi dent sicut opto gratiam
Ipsi tuisque; namque comperi pios.
Vos esse solos omnium mortalium.
Et aequitate et veritate excellere.
1130 Sciens et ipse testor haec verbis meis.
Quae sunt mihi, tibi debeo, non alteri.
O rex, mihi da quam prehendam dexteram,
Et osculandum, si licet, caput tuum.
Quid dico? nam te quo miser natus modo
1135 Tangam virum, cui non mali labecula
Inhaeret ulla; tu nec attingas velim
Me nec sinam umquam; non nisi consortibus
Datur laborum ferre par consortium.
Vale dehinc et sicut usque ad hanc diem
1140 Posthac eadem mente res cura meas.
Thes. Nec si dedisti forte verba plurima
His filiabus laetus, obstupescimus,
Nec si prius, quam mihi, vacasti liberis,
Nec his mihi ulla gignitur molestia.
1145 Nam non studemus splendidis vocabulis
Ornare vitam, quam bonis factis, magis.
Hoc monstro; namque quae spopondi, te, senex,
His non fefelli, sed reduxi virgines
Vivas minisque liberatas omnibus,
1150 Qui pugna sit commissa, me quid attinet
Jactare, quae queas ab his cognoscere?
At sermo creber incidit modo mihi
Istuc eunti; percipe istum! nam licet
Ad audiendum sit brevis, sed mirus est.
1155 Mortalibusque nil datur contemnere.
Oed. Quid est, propago regis Aegei? doce
Me nescientem cuncta, quae comperta habes.
Thes. Dicunt, virum non urbis ejusdem tuae

- Civem, tamen subisse cognatum tibi
1160 Neptuni ad aras, in quibus litaveram,
Tunc supplicantem, quum sacris discederem.
Oed. Cujas? quid his in sedibus desiderat?
Thes. Nil praeter unum, quod mihi dicunt, scio:
A te brevem levemque sermonem petit.
1165 *Oed.* Quisnam? nec est haec parvulae sedes rei.
Thes. Te convenire velle dicunt advenam,
Et huc euntem commeatum poscere.
Oed. Quis ille tandem, qui sacram sedem tenet?
Thes. Videbis, Argis ecquis affinis tuus
1170 Vivat sibi gratiae munus petat.
Oed. Ut amplius, amice, rem? *Thes.* Quid est tibi?
Oed. Hoc ne roges me. *Thes.* quid rei? dic, obsecro.
Oed. Haec audiens, quis ille sit supplex, scio.
Thes. Quis ille, cui vis nescio quid exprobrem.
1175 *Oed.* Invisus, o rex, hic mihi natus meus
Exaudiendus omnium est aegerrime.
Thes. Non? audias; ne feceris, quae displicent?
Audire vero, quid doloris hoc habet!
Oed. Hic, si quis, o rex, est mihi infensus sonus;
1180 Necessitati parce me submittere.
Thes. Sin cogit arae sessio, tibi cave,
Ne debeat haec Deo reverentia.
Antig. Audi, pater, me, sim licet vel junior;
Concede, ut ille vir voluntati suae
1185 Hoc det Deoque, quicquid est, quod appetit.
Permitte nos adire cognato meo.
Confide, non vi te recusantem tua
Te mente pellet, ni loquetur commoda.
Audisse verba quid nocet? Namque improbas
1190 Et res et artes mens et os coarguunt.
Hunc sustulisti, nec tibi licet, pater,
Si fecerit tibi pessimorum pessima,
Illi referre par pari malo malum.
Admitte natum. Sunt, quibus proles malae
1195 Crescant et irae; verum amicis vocibus
Ad se vocati mox furori temperant.

- Tu nunc in illos verte, quaeso, lumina
 Matris dolores et patris quos passus es.
 Hos si videres, id scio, nunc cerneres
 1200 Finem furoris, quo malum male clauditur.
 Id argumenta luculenta te monent,
 Orbum videndi vi tuorum luminum.
 Sed cede nobis. Ut reniti non decet
 Viro petenti justa, sic augescere
 1205 Auctumque non videre, qui rependas gratiam.
Oed. Magnum furoris, nata, munus impetras
 Sermone; vobis esto, quod vobis libet.
 Des, hospes, unum, si quidem ille venerit,
 Ut nullus umquam sit meae vitae potens.
 1210 *Thes.* Non plus semel sic pervelim te dicere;
 Non gloriabor, o senex, sed credito,
 Si me Deus servet, fore et te sospitem.

Canticum VI.

Stropha.

- Chor.* Quisquis vivere longius
 Gestit, sed modicum fugit
 1215 Aevum; iudicio meo
 Prorsus habendus erit sinister.
 Et haud pauca seni solent
 Admovere dies mala
 Multi maxima; videris
 1220 Nulla gaudia, si viget
 Volente quis diutius.
 Sed ministeria ministrat
 Paria Diti, ubi Lachesis atrox
 Sine choro muliere fidibus
 1225 Propera venit,
 Citima finiens Mors.

Antistropha.

Non natum esse bonum omnium est
 Maximum? huic puto proximum,
 Si quis prodeat, unde pro —

- 1230 venerit, huc propere redire.
 Nam donec juvenis viget,
 Plenus stultitiae levis,
 Quisnam linquit eum labor?
 Quis cessat cruciatuum,
 1135 Neces furorque bellicus
 Invidia maleque dicta?
 Subiit ultima tacita, sine
 Familia, senecta fragilis,
 Ubi sequuntur
 1240 Mala gregem malorum.
- Epodus.
- Ita infelix hic, — haud ego modo, —
 Undique, ora ceu borea saepe,
 Praecipiti concutitur procella.
 Sic hunc usque superne
 1245 Ut diro maris aestu
 Noxae quatunt superimminentes,
 Nunc ubi sol oritur,
 Nunc quum nocte cadit,
 Aut ubi medio stat
 1250 Caelo aut a Threicio Aquilone.

OEDIPUS, ANTIGONA, ISMENE, POLYNICES.

- Antig.* En ille nobis, ut videtur, hospes et
 Solus virorum, mi pater, de lumine
 Abunde libans lacrimas huc pervenit
Oed. Quis iste? *Antig.* quem jam suspicabamur diu,
 1255 Huc frater ad nos, ecce! Polynices venit.
Pol. Hei! quid subibo? lacrimabor, virgines,
 Meos dolores, an senis, quem conspicio,
 Mei parentis, quem peregrino loco
 Hic exsulantem cerno cum sororibus
 1260 Hac veste sumpta, cujus insuavis vetus
 Squalor seni conjunctus haeret proprius
 Lumbos adulans atque cassum lumine
 Circa caput capillus impexus volat:

- Istisque, sicut nata res est, compares
 1265 Fert ille ventri presso inedia cibos.
 Haec perditus cognosco justo serius;
 Egoque testor pessimus mortalium
 Vitae tuae non nata ab altero mala.
 Sed est vicissim vel Jovi consors throni
 1270 Pudor rei cujusque; sic tibi, pater,
 Propinquus adest; namque peccatis datur
 Medela, cumulus non potest accedere.
 Quid taces?
 Sona, pater, quid! ne repudies filium!
 1275 Non reddis ullam voculam? spretumque me
 Mutus remittis, nec, quid irae sit, refers?
 Meae sorores filiaeque hujus viri,
 Jam vos studete patris haud affabile
 Os corque durum deprecando flectere;
 1280 Ne forte sic me, qui cliens sum numinis,
 Spretum remittat, voce nulla prodita.
Antig. Jactate fâto, dic mihi, cur veneris.
 Nam verba sive forte delectantia
 Seu taediorum plena seu gravaminum
 1285 Quandoque mutum compulere dicere.
Pol. Dicam tibi; tu consulis mihi bene,
 Primo benignum numen imploro dei,
 A cujus ara jussit istuc ire me
 Horum locorum dominus et mihi dedit
 1290 Huc commeatum sponsor audientiae.
 Et ista per vos, hospites, patrem meum
 Et has sorores mihi volo contingere.
 Hac mente venio, ut haec tibi dicam, pater.
 Sum pulsus exsul patria terra procul,
 1295 Quod in tuo sedere regio throno
 Ego volebam filius natu prior.
 Hinc me, licet sit natus Eteocles minor,
 Extrusit urbe nec sua facundia
 Victum, nec ullo proelii certamine,
 1300 Sed fraude captis civibus; cujus rei
 Culpam, monenti crede, Erinnyes fert tua,

- Dein audienti dicta vatum hac in via.
Nam quum profectus Argos essem Doricum,
Affinitate nexo Adrasto ceteros
1305 Junxi mihi, qui principes sunt Apiae
Telluris atque laude florent bellica,
Septemplicique ducto ab his exercitu
Thebas, ut aut de jure depugnans cadam,
Aut urbe pellam, qui mihi vim fecerint.
1310 Esto; quid autem nunc in haec veni loca?
Tibi, pater, pro more concepta prece
Pro me meisque supplicans consortibus,
Qui nunc petessunt omne Thebarum solum,
Septemque turmis atque septem lanceis
1315 Primus sagittis Amphiaraus valens,
Primas et armis inque vatibus tenens;
Secundus est Aetolus, Oeneo satus,
Tydeus, et Argivus Eteoclus tertius,
Natusque Talao quartus Hippomedon adest;
1320 Quintusque sese diruturum moenia
Capaneus minatur se crematurum ignibus,
Sextusque Parthenopaeus Arcas advenit
Prisca parente partus, invicta viris,
Et nominatus fidus Atalantae puer;
1325 Ego tuus, ni sum tuus, malo quidem
Fato creatus et tuus dictus tamen,
Thebas ago Argis bellicosas copias.
Qui te rogamus optimis verbis, pater,
Et per sorores et tuam vitam simul,
1330 Iram remitte jam profecturo mihi
Ad vindicandum jure cognatum meum,
Qui me fugavit exuitque patria.
Nam, si qua sacris fides est oraculis,
Tu quos juvabis, his erit victoria.
1335 Te perque fontes et Deos domesticos
Imploro, cedas et remittas, nos quia
Sumus simul tecum hospites et pauperes;
Egoque tuque blandientes exteris
Prorsus pari nunc sorte vitam degimus.

- 1340 Domi tyrannus, hei mihi, felix sedens
Utrumque nostrum ridet efferens caput.
Quem, si meam tu comprobas sententiam,
Brevi negotioque fundam et tempore.
Sic ut reductum te locemque me domi
- 1345 Illumque per vim de throno pellam foras.
Quod si tibi placebit, hic meus mihi
Erit triumphus; absque te, non est salus.
- Chor.* In regis, a quo missus est, caussa, Oedipe,
Dimitte dictis, si videtur, hunc virum.
- 1350 Ni forte rector istius terrae, viri,
Theseus eum istuc ipse mitteret mihi,
Poscens, ut ipsi dicerem sententiam,
Numquam paternae vocis audiret sonum.
Dignatus ibit nunc, ubi cognoverit,
- 1355 Quae non futuros ipsius juvent dies.
Nam quum teneres sceptrā perditissimus
Thebana, quae nunc frater obtinet tuus
Hunc tu parentem tunc abegisti tuum
Ex urbe pulsum praeditumque his vestibus,
- 1360 Quem conspicatus lacrimaris, quum malis
Nunc sis iisdem pressus infortunii.
At haec mihi non flenda, sed ferenda sunt,
Qui parricidae vivo reminiscens tui.
Tu solus auctor hujus, in quo sum, mali.
- 1365 Me propulisti; sic ego per te vagans
Erro mihique colligo vitae stipes.
Ni procreassem filias nutriculas,
Per te profecto nunc ego non viverem;
Nunc hae tuentur nutriuntque me patrem.
- 1370 Non feminae vos estis, at natae viri
Hos ad labores altero, non me patre.
Atqui Deus non, credo, te nunc adspicit,
Qualem videbit postmodo, si copiae
Thebas petessent; non salutabit prius
- 1375 Hanc civitatem quis suam, quam procidet
Contaminatus sanguine et frater simul.
Hunc in modum vos exsecratus antea,

- Nunc hos amicos invoço, qui me juvent,
 Ut vos parentes diligere dignemini,
 1380 Neu taedeat vos esse caeci filios
 Hujus parentis: filiae non sic agunt.
 Istae tenebunt et thronum et sedes tuas,
 Quandoquidem qua sede Juppiter sedet
 Astraea prisco more et ore jus tuens.
 1385 At nunc abito tu, malorum pessime,
 Parentis expers atque devotus malis,
 Quae tibi precabor, neve terra patria
 Detur potiri, neu redire in moenia
 1390 Argiva, verum ut fratris a manu cadas
 Caedasque, quo volente pulsus exsulas.
 Haec imprecatus invoco caliginem
 Tetram patritam Tartari, te ut arceat,
 Harum Dearum numen et Martem precor,
 Qui misit istam fratribus discordiam.
 1395 I nunc, ubi, quae sentiam, compertum habes.
 Haec perfer exaudita Cadmi posteris
 Tuisque amicis, Oedipum tantum suis
 Munus dedisse praemiandis filiis.
Chor. Istuc viam fecisse, Polynices, piget
 1400 Te nec minus me! nunc abi celerrime.
Pol. Vae, rebus istis et viis improspers
 Meisque amicis; qualis hic finis viae
 Argis relictis, hei mihi! visus fuit,
 1405 Nunc est datus, quem nemini sodalium
 Licet referre, rursus aut avertere,
 Mutum juvabit ire fati obviam.
 O vos sorores hoc satae, vos, quae patris
 Interfulistis execrationibus,
 Nolite, quaeso, per Deos, quando exeunt
 1410 Dirae parentis et datur vobis domum
 Redire quondam, me meis honoribus
 Privare, sed rite in sepulcro condere.
 Haec vestra laus, quam nunc refertis hoc sene
 1415 Culto labores inter, augescit nova,
 Quando sorores justa solvetis mihi.

- Antig.* Pare roganti, quaeso, Polynices, mihi.
Pol. Quid est, soror ter suavis, Antigone? cedo!
Antig. Argos revertite copias celerrime,
 Nec perde temet ipse patriaeque moenia.
 1420 *Pol.* At non licebit; denuo qui copias
 Semel tremiscens postea dux duxerim?
Ant. Quid, frater, est, cur ardeas? nam quid tibi
 Continget, urbe diruta, tandem lucri?
Pol. Fugisse turpe est, nec priorem tempore
 1425 Sic a minore fratre rideri decet.
Antig. Hujus, vides, praedicta monstrant exitum,
 Mortem sonantis vestrum utrique proximam.
Pol. Hanc optat, at nos non oportet cedere
Antig. Hei, hei quis est, qui norit haec oracula,
 1430 Istius ausit castra devoti sequi?
Pol. Non nunciabo res malas; boni est ducis
 Narrare faustas et tacere improsperas.
Antig. Haec ergo, frater, stat tibi sententia?
Pol. Ne me moreris: sed via haec erit mihi
 1435 Infausta, curae plena et omnino mala
 Per hunc parentem perque Divas vindices
 At vos secundet Juppiter, mihi mortuo
 Si justa luitis; namque vivo non licet.
 Me mittite et valet, numquam postea
 1440 Vobis videbor vivus. *Antig.* Hei, miserae mihi?
Pol. Ne defleas me. *Antig.* Sed quis est, qui te gemat
 Apertum in Orcum, frater, auferri procul?
Pol. Si poscor, ibo. *Antig.* Quod cave, parens mihi.
Pol. Quod non licet, ne suadeas. *Antig.* Vae vae mihi!
 1445 *Pol.* Orbae futurae. Fata sunt penes Deum:
 Seu sic cadet res, sive non: tamen precor
 Deos, ab omni ut vos malo tutos duint,
 Nam vos nihil meretis infortunii.

Canticum VII.

Stropha.

- Chor.* Nova mihi noviter ingruunt
 1450 Nova eaque gravia mala sene ab hospite,

- Ni quid accidit caelitus;
Nihilque dico, quod Diis placet semel,
Frustrabile.
- Videt videt tempus usque vel iniqua alia,
1455 Vel alia ad diem levans altius.
Intonat aether, o Dis!
- Oed.* O filiae, quid? obsecro, quis incola
Arcesset huc virtute mactum Theseum?
- Antig.* Pater, quid est, quod hunc vocandum censeas?
- 1460 *Oed.* Hoc ducet hinc me fulmen alatum Jovis
Jam nunc in Orcum; jam citò, jam mittite.
Antistropa 1.
Suboritur oritur, heus, fragor.
Celere celere Jovis agitur, e manu;
Summus horror effert comas.
- 1465 Pectus pavescit, athereaue fulgura
Micant nova.
Quis imminet terminus? paveo; non facile
Vibrantur sine usu et incommodo. —
Juppiter! o magne aether!
- 1470 *Oed.* Monstratur a diis finis aevi, filiae,
Vestro patri, nec proferetur amplius.
Antig. Qui comperisti, quive fatum conjicis?
- Oed.* Probe scio; sed quam citissime mihi
Eat quis, huc ut Atticae Regem vocet.
Stropha 2.
- 1475 *Chor.* Io tonitruum remugiens undique
Fragor iterat, iterat.
Propicius vis, Dive, mihi, si qua fers
Nubila, matris arva Terrae tegens.
Ut obvius ferar probo,
- 1480 Nec improbum virum videns
Carentem lucro auferam gratiam,
Te, Deus, imploro.
- Oed.* Num vir propinquat? mene viventem meae
Mentis potentem jam videbit, filiae?
- 1485 *Antig.* Quid tu bona vis huic fide committere?
- Oed.* De me merenti jam referre gratiam,
Quam me spopondi redditurum supplicans.

Antistropa 2.

- Chor.* Io, io, mi . . . fer veni
In supera loca cava
1490 Pelagio Posidaonio Deo
Ad bovicidium sacrandum veni.
Receptus hospitaliter
Referre gratiam cupit
Amicis, tibi, loci civibus.
1495 I, propera, mi Rex.

THESEUS, OEDIPUS etc.

- Thes.* Quid rursus ingens clamor aures perstrepit,
Clarique vester hospitisque clarior?
Jovisque fulmen an procella caelitus
Imberque terrent; sic tohantis omnia
1500 Haec esse summi suspicamur numinis.
Oed. Desideranti, rex, ades mihi, Deo
Mittente faustum praemium viae Tibi.
Thes. Quid est novi, quod, Laïdes, intercidit?
Oed. Est mortis omen; nec volo fidem datum
1505 Urbi tibique morte fungens fallere.
Thes. Quo tu jaces percussus istic omine?
Oed. Ipsi mihi Dii deferunt praeconium
Datoque signo vera tantum nunciant.
Thes. Quid dicis illud omen, o senex, dari?
1510 *Oed.* Hi tot fragores continentes, fulminum
Et tela saepe missa victrici manu.
Thes. Credo tibi, quod auguraris plurima,
Nec ore falso; quid velis fieri, doce.
1515 *Oed.* Theseu, docebo, quae futura sint tibi et
Urbi tuae dolore senii libera
Tibimet ipse, ubi sit necesse me mori.
Istuc praeibo non egens ullo duce.
Tu quaeso, dicas nemini, corpus meum
1520 Ubi cubet quibusve conditum sit in locis;
Multarum ut instar aspidumque et arcuum
Arcessorum semper hostes arceat.
Sed sacra, quae non lingua debet prodere,
Quum solus illuc veneris, docere.

- 1525 Ego nec ulli nunciabo civium,
Nec liberis, quos diligo, dicam meis.
Sed ipse serves usque; dumque termino
Vitae propinquas, nonnisi die principi,
Monstretque semper antecessor proximo.
- 1530 Hunc semper urbem sic inoffensam viris
Spartis tenebis; at licet regnet bene
Rex, civitates mille res novas movent.
Sero vident dii; sed vident tamen bene,
Si quis furori se det aspernans sacra.
- 1535 Caveto, proles Aegei; ne quid accidat,
Sed haec scientem te docemus omnia.
Locum, Dei me scilicet numen vocat,
Eamus intus ore non verso semel.
Venite natae, dux ego vobis novus
- 1540 Praeibo rursus, ut mihi vos hactenus.
Prodite, nec me tangite, at sinitote me
Ipsam sepulcrum jam petitum consequi, ut
Fato ferente mortuus condar solo.
Hac, huc et hac venite; namque me hac agit
- 1545 Caduceator inferum et Proserpina.
O lucis expers lumen idque olim meum.
Te corpus isto sole tangit ultimo.
Nam nunc viam ibo postimam vitam meam
Abdens in Orco; at hospitum carissime
- 1550 Et ipse, et haec terra et tui satellites
Valete, rebus usque laeti prosperis
Memoresque semper este mortui mei.

Canticum VIII.

Stropha.

- Chor.* Si licitum est mihi, Tartaream Deam
Teque sacris vereri,
1555 Nocte latentium dominum, Dis,
Dis, te, Dis, invoco.
Patere fati neque male sacris
Neque flebilibus hospitem
Ferri in rura inferum
1560 Umbratiliam et Stygiam domum;

Multis enim injuria
Obruto maeroribus
Tibi Deus rursus aequus esto.

Antistropa.

- 1565 Tartareae Deae, corporis est vasti
Bellua, quae cubare
Dicitur ad portas tornatas
Et gannire ex antris
Vigil et indomita apud Erebum
Sine fine vigilare, ut haec
1570 Pura cedat via
Ad Elysii proficiscenti
Campos nigros hospiti,
Tartaro et Terra sata,
Rogo Te, Mors, cuncta sopientem,

NUNCIUS ET CHORUS.

- 1575 Audite, cives, voce quod brevissime
Narrabo vobis Oedipum esse perditum.
Quae facta sint, nec mox docebit fabula,
Nec res, in ipso quae fuere tunc loco.
Chor. Intereiditne? *Nunc.* Noscito, vitam virum
1580 Liquisse, qualem semper egit hactenus.
Chor. Quinam? levine sorte caelitus data?
Nunc. Nobis id est vel maxime mirabile.
Tunc tu videbas ipse testis, quomodo
Iret senex, non indigens ullo duce,
1585 Sed hinc vicissim ductor esset omnibus.
Et quum veniret ad catarracten gradum
Scalis ahenis funditus crescentibus,
Hic in viarum constitit divortio
Cavum barathrum propter, ad quod Thesei
1590 Perithique dicunt esse certa symbola;
Istinc Thoricii non procul saxo loci et
Cava piro stans, in sepulcro
Consedit atque squalidam solvit stolam.
Deinde natas advocans, aquas jubet
1595 Ferre ad lavandum corpus et libamina,

- Cererisque flavae collem in illustrem cito
Vadunt sorores atque mandatum patris
Brevi ministrant tempore et parant aquas
Et, sicut usus postulat, vestem simul.
- 1600 Ac quum ministris laetus esset omnibus
Essentque facta quae volebat omnia;
Tonat Deus, rex inferum; natae rigent
Auditione, patris ad pedes cadunt
Et flent jacentes, continenter pectora
- 1605 Planctu fatigant, alta dant suspiria.
Acerbum et audit ille confestim sonum.
Amplexus illas infit: o natae meae,
Vobis erit jam nullus hoc die pater;
Nunc res meae sunt rursus omnes perditae,
- 1610 Nec mihi labore jam cibum parabitis
Duro profecto, filiae: sed unica
Omnes labores vox resolvit arduos.
Is est amor, quo plus nequit contingere
Vobis, parentis ille, quo jam mortuo
- 1615 Vivetis orbae consequenti tempore.
CircumPLICATI brachiorum nexibus
Omnes dolenter lacrimabant. Postubi
Finem attigere, non subandito sono
Obmutuere: vox repente percutit
- 1620 Illius aures; sic ut omnium comae
Rectae repente surgerent paventium.
Vocatque multum Divus hunc identidem:
Heus tu, fer, heus, heus, Oedipe; at quid vadere
Cunctamur; actu jam diu nectis moras.
- 1625 Is quum vocatus senserit divinitus:
Theseus ut adsit rex sibi, clamat statim.
Ut ille venit, fatur: o carum caput,
De liberis da pristinam fidem mihi,
Huic vos, puellae, dexteram; sponde mihi,
- 1630 Te nolle natas prodere umquam, sed exsequi,
Rex quicquid illis profuturum sentias.
Vir gratosus hospiti absque lacrimis
Se velle dixit jurejurando dato.

- Sic ille fecit: Oedipus vero statim
1635 Manu tremante filias tangeus ait:
Jam vos oportet mente filiae bona
Istis abire sedibus, nec, quae nefas,
Videre velle aut dicta nostra noscere.
Omnes abhinc abite quam celerrime,
1640 Theseus adesto testis unus omnium.
Sic ista fantem nos virum exaudivimus
Omnes, gementes cum puellis ivimus
Multis profusis lacrimis; dum cedimus,
Brevi retro nos vertimus, sed vidimus
1645 Nullo virum tunc in loco spectabilem,
Regemque solum protegentem lumina
Umbrante palma, ceu cito formidine
Ingente visa, vix ferenda visui.
Verum brevi post, nec diu per otium
1650 Illum videmus Terram adorantem simul
Deumque Olympum carmine istius modi.
At quo sit ille perditus fato, nequit
Quisquam referre praeter unum Theseum.
Nam nullus illam deferens ignem Jovis
1655 Fulgor necavit, nec procella fluctuum,
His excitata forte tempestatibus,
Sed vel Deorum nuncius, vel inferum
Telluris ultro limen innocens hians.
Non ingemiscens ille nec morbo dolens
1660 Decessit istinc, isque, si quis maxime
Mirandus aut, ni mente captus dixero,
Cuius licet me mente captum dicere,
Chor. Ubi puellae sunt, viatorum et cohors?
Nunc. Non sunt procul; namque advenire virgines,
1665 Maerentium lamenta nobis indicant.
- Canticum IX.
- Vae, licet, licet, vae!
Nunc minus hac, mage nunc alia vice
Sacrum dolere sanguinem paternum,
Unde orientia
1670 Nos mala plurima jam toleravimus,

Innumera in reliquum tolerabimus

Videndo, sentiendo.

Chor. Quid est? *Antig.* licet suspicemini, viri.

Chor. Abivit?

1675 *Antig.* Ut vel ipse maxime velis;

Neque senem Mars rapit,

Nec maris furentis aestus;

Abditae rapuere glebae,

Ita tulit dubia sors in adytum,

1680 Et hei mihi! maligna nox

Lumina oris occupavit.

Quomodo per exterum terram

Aut per aestuans fretum parabimus

Gravi periculo cibum?

Stropha 2.

1685 *Ism.* Hei! latet me,

Modo rapuerit eadem

Ad inferos meque Mors senemque

Patrem; futura enim mihi

Non erit ulla vita.

1690 *Chor.* O geminae bonae puellae,

Bene quod attulit Deus,

Ne nimis hoc gravemini,

Non piget huc subisse.

Antistropha 1.

Antig. Malorum quoque est voluptas.

1695 Namque, quod haud volupe est, volupe id fuit,

Ubi licuit patrem manu tenere,

Care mihi pater,

O subiens tenebrosa silentia,

Non etenim umquam inamatus eris mihi

1700 Non huic meae sorori.

Chor. Peregit?

Antig. Peregit, ut cupiverat.

Chor. Quid illud?

Antig. Ut volebat, inter hospites

Obiit; infra torum

1705 Ambit umbra sempiternum,

- Liquit haud sine lacrimis nos.
 Oculus iste meus, o bone pater,
 Gemitque fletque; nec scio,
 Quomodo meum dolorem
 1710 Misera corde deleam. Te non
 Inter hospites mori juvabat; so-
 litarius ita obis mihi.

Antistrophe 2.

- Ism.* Quam dolenda!
 Nova mihi miserabili
 1715 Manebit
 Tibique sors, soror mea,
 Orbis parente nostro.
Chor. Sed quia fausta finis aevum
 Soluit, hospitae, bene,
 1720 Desinite a doloribus.
 Nemo malis vacabit.

Strophe 3.

- Antig.* Retro, soror, feramur. *Ism.* Ut quid ordiar?
Antig. Jam feror amore. *Ism.* quo?
Antig. Noscere feror domum inferum.
 1725 *Ism.* Domum? *Antig.* Parentis optimi.
Ism. Id est nefas; quid? hocceine
 Non vides? *Antig.* Quid ita probro das?
Ism. Idque, qui? *Antig.* Quid et iterum das?
Ism. Procul obiit pater inhumatus.
 1730 *Antig.* Soror, age huic me sacrificato!
Ism.
Antig.
Ism. Hei, hei! relicta rursus
 Sola quo ferar sine duce?
 Afflicta fungar aevo.

Antistrophe 3.

- 1735 *Chor.* Bonae, mihi timete. *Antig.* quo vertam fugam?
Chor. Fugit in alia. *Antig.* quid ais?
Chor. Vos fugit infortunium.
Antig. Videlicet.
Chor. Vides? quid est?

- 1740 *Antig.* Uti revertamur domum,
Nescio. *Chor.* Quaerere recusa.
Antig. Labor adest *Chor.* atque fuit ante.
Antig. Labor erat et erit ultra.
Chor. Pelago igitur abigimini alto.
- 1745 *Antig.* Nae nae. *Chor.* Sic sentio ipse.
Antig. Hei! quo nos eamus, o Dis?
Anne jam reducit aliquam
Divus mihi novam spem?
Thes. Ponite luctum mente, puellae;
- 1750 Quibus est bene in Elysio, non sunt
Lugendi; namque nefas est.
Antig. O sanguis Aegei, veneramur te.
Thes. Quid ut, o natae, vobis faciam?
Antig. Nostri tumulum
- 1755 Patris ipsae jam cernere cupimus.
Thes. Sed non tamen illuc ire licet.
Antig. Quid dicis, Athenis dominans rex?
Thes. Vetuit mortuus ipse, puellae,
Istum penetrare locum quemquam
- 1760 Aut alloquio turbare suo,
Quod habet mortuus ille, sepulcrum.
Quod si facerem, mihi promisit
Regionem carituram esse malis.
Haec audita refert genius mihi
- 1765 Omniaque auscultans Jovis Horcus.
Antig. Haec ita si placuerunt illi,
Nobis rata sint. Thebas mittas
Ogygias nos, si possimus
Prohibere necem forte futuram
- 1770 Geminis fratribus.
Thes. Haec et quicquid posthac potero
Vobis ut prosint efficiam;
Ac defuncto, qui latet Orco,
Gratum faciam, nec cessabo.
- 1775 *Chor.* Age, finite querelas, neque jam
Luctum tollite.
Haec rata prorsus erunt et stabunt.